

KANTAMA

NRO 4 | TÎRMEH 2026

LI BETLANEYÊ AN LI MALÊ?

*Wekî mêvan an
beşek ji civakê?*

KÎLTA –
JI KOMELEYEKÊ
ZÊDETIR.

ÇÎROKA XEWNEKÊ,
WÊREKIYÊ Û
DERBASKIRINA
SÎNORAN.

ŞÎRETÊN
AMADEKARIYÊ –
BI EWLEHÎ BER BI
DARISTANÊ VE.

AGAHİYÊN TÊKILIYÊ 12

GOTARA *HAVÎNÊ* YA RÊVEBERÊ GIŞTÎ

Geştkar, mêvan an li malê?

Havîn dema bêhnvedan û betlaneyan e. Bi sed hezaran mirov li çar aliyê cîhanê rêwîtiyê dikin, cîhên nû nas dikin û ji bêhnvedana ku heq kirine kêfê distînin. Erka geştkarekî hêsan e: bêhnvedan, kêfxweşî û komkirina bîranînên baş. Kêm geştkar li ser bac, ewlehî an paşeroja welatê ku diçinê difikirin. Pêdivî jî pe tune ye.

Mêvan di rewşeke hinekî cuda de ye. Ew ji bo xwendinê, xebatê an dîtina nêzîkên xwe tê welêt. Erka herî girîng a mêvan rêzgirtina li welatê malxêv e – ji qanûn, kultûr û mirovan re. Mêvan dizane ku ew tenê ji bo serdanê li vir e.

Lê belê gava ku welat êdî ne cihê serdanê ye, lê dibe mal?

Wê demê nêrîn diguhere. Mal tenê bi jîyan û rûniştina li wir nayê avakirin, lê bi beşdarbûna di avakirina wê de tê afirandin. Mal tê wateya berpirsiyariyê. Berpirsiyariya karê xwe, daxistina bacan, peyrewikirina rêzikên hevpar, xwedîderketina li nêzîkan û berî her tiştî xurtkirina ewlehiya hevpar.

Ewlehiya Fînlandiyê tenê ji xebata saziyên fermî pêk nayê. Ew ji kiryarên her kesê ku li vir dijî ava dibe. Ji xwedîderketina li hevdu, beşdarbûn, alîkarî û amadebûna ji bo hilgirtina berpirsiyariya civaka hevpar. Ewlehiya giştî (kokonaisturvallisuus) ya me hemûyan e.

Ji ber vê yekê ez dixwazim ji her xwendevanî re pirsekê bikim.

**Kêliyekê li neynikê binêre û ji xwe bipirse:
ez li vir li betlaneyê me, li serdanê me an li
malê me?**

Eger tu li betlaneyê yî, bi hemû hebûna xwe kêfê jê bigire.

Eger tu mêvan î, rêzê li wî welatî bigire ku tu pêşwazî kiriyî.

Lê eger Fînlanda mala te ye, wê ava bike. Karê xwe baş bike. Bacên xwe bide. Rêzikên hevpar bipesasîne. Beşdarî çalakîyên dilxwazî bibe. Xwedî li hawirdora xwe derkeve. Di xurtkirina ewlehî û berxwedana civakê ya li ber qeyranan de cih bigire.

**Mal tenê cihê ku em lê dijîn
nîne.**

**Mal ew cih e ku em ji paşeroja
wê berpirsiyar dihesin.**

Shaho Jaff

SERGOTAR

KÎLTA ÇI YE?

Ari Pakarinen, Rêveberê Giştî, MPKL ry

Komeleya Amadekarî û Parastina Welat a Koçberan (MVM ry), di kanûna pêşîn a sala 2025an de wekî endama Yekîtiya Kîltayên Parastina Welat (MPKL ry) hat qebûlkirin. MVM bi çalakîyên xwe re bi renekî pir baş di nav malbata kîltayên endam de cih digire.

Gava ku em li pênasayekê ji bo kîlta parastina welat digerin, baş e ku em pênasayê vebikin û hinekî dîroka MPKLê jî bi bîr bînin.

Gava ji hişê destkirî (AI) tê pirsîn, di nav çend çirkeyan de tiştên bingeîn dicivîne ku li gorî wan kîlta parastina welat komeleyeke dilxwazî ya parastina welat e, ku îradeya parastina welat pêş dixîne, zanîna parastinê belav dike û kevneşopîyan diparêze. Kîlta hem yedekan (rezervîstan) hem jî hemwelatîyên din ên ku bala wan li ser parastina welat e dicivîne holê.

Çalakîyên kîltayan pîralî ne û derfeteke hêsan peyda dikin ji bo beşdarbûna di parastina kevneşopîyên cureyên çekan, yekîneyan an beşên parastinê de. Di damezrandina yekîtiyê de di sala 1963an de tam kîltayên yekîneyan rolek bingeîn lîstin. Yekîti bi pêşniyar û rêberiya fermanîdarê wê demê yê Hêzên Parastinê General Simelius hat damezrandin, ji ber ku çalakîyên kîltayê wekî avakerê girîng ê giyanê civakê dihat dîtin.

Piştî damezrandina yekîtiyê, çalakîyên kîltayan ber bi hezkirina din a parastina welat û pêşxistina behreyan ve berfireh bûn. Ji bo xizmetkirina endaman, kîlta çalakîyên perwerde û hobbîyan organîze dikin, mîna pêşkêşkirin, geşt û serdanên nasînê, û di heman demê de li ser mijarên rojane agahdariyê didin. Di perwerdeyê de, piştî xwe dispêrin çalakîyên qurscêkirinê yê Komeleya Perwerdeya Parastina Welat (MPK). Kîlta, mîna MVM, giyanê civakî yê endamên xwe ava dikin. Kîlta wekî cîhên toreçêkirinê û piştigirîya hevaltîyê bi giyanê parastina welat kar dikin.

Vapaaehtoisen
maanpuolustustyön
järjestö

MVM KÎLTAYEKE RASTÎN E

Şopandina gavên pêşîn ên çalakîyên MVMê tişteki xweş bû. Gavên pêşketinê bi lez û bi gavên mezin hatine havêtin. Qadên girîng ên ku komeleyê di çalakîyan de afirandine, bi taybetî di warê amadekarî û perwerdeyê de, serkeftî bûn. Têkilî ji bo organîzekirina perwerdeyê bi lez û bez bi taybetî bi aktorên parastina sivîl (VSS) û MPKê re hatine avakirin.

MVMê di nav kîltayên din de jî hevpar dîtine, ku MPKL hemû kîltayan hantedide vê yekê.

Hevparan behre û potansiyela heyî ya hemwelatîyên xwedî paşxaneyê koçberiyê ku endamên MVMê ne fehm kirine. Girîngiya civakî eşkere ye: Kes nayê paşguhkirin.

Di kîltayê de hat fehmkirin ku pêdivî bi perwerdekarên girêdayî û dilsoz heye, ku derfet û jêhatîbûna rastîn bidin wan da ku wekî perwerdekar ji bo endamên din ên kîltayê kar bikin.

Lê nabe ku endamê asayî bête jibîrkirin. Ne her kes perwerdekar e, û ji ber vê yekê girîng e ku MVM di derbarê amadekarî û parastina welat de zanyariyan bide hemû endaman. Bi vê awayî hemû kes têne hiştin ku di nav de bin da ku aliyên cuda yê ewlehiya giştî ya civakê fêhm bikin.

“

**MVM DI ZINCÎRA KÎLTAYÊN
PARASTINA WELAT DE
XELEKEKE GIRÎNG E!**

Çalakiyên kîltayê tenê ji bo kesên ku leşkerî kirine an xwedî paşxaneyêke dirêj a parastina welat in nîne. Ew dikare ji bo kesên ku koçî Fînlandiyê kirine jî bibe derfetek da ku jêhatîbûnên nû fêr bibin, zimanê xwe pêş bixin, hevalan bibînin û xwe wekî parçeyekî civakê bixeyilin. Seppo Suhonen vedibêje ka çalakiyên kîltayê û MPK di dirêjahiya zêdetirî sê dehsalan de ji bo wî çi wateyê digirin.

ÇIMA EZ BI ÇALAKIYÊN KÎLTAYÊ Û PERWERDEYA MPKÊ RE ELEQEDAR BÛM

Ez Seppo Suhonen ji Ouluyê me. Min di salên 1968–1969an de leşkeriya xwe li Korîa di KYMPIONP de û meşqa RUK ya 129 Polar li Haminayê qedand. Ango di warê perwerdeyê de ez endezyarê leşkerî (pioneer) me. Di jiyana sivîl de pîşeya min endezyarê avahîsoziyê ye.

Seppo Suhonen
Kitalainen Oulusta, Hakku-lehden
toimituspäällikkö, sotakamreeri

Bi gelemperî hemû yedekên ku di qada avahîsoziyê de perwerde dîtine di beşa pioneer de xizmetê dikin. Yekem tîkiliya min bi çalakiyên kîltayê re di RUKê de bû, gava Komeleya Efserên Pioneer hat û agahdariya kîltayê da. Ez di sala 1988an de bêtir bi çalakiyên kîltayê yên rastîn re nas bûm, dema ku ez li Ouluyê tevî Pohjan Pioneerikilta ry bûm. Min di navbera salên 1986–1988an de endamên kîltayê di maşqên dubarekirinê yên hêzên parastinê de nas kiribûn û min dît ku hewce ye tevî kîltayê bibim. Çalakiyên kîltayê di salên 80yî de kevneşopiyên cuda bûn, çûnki damezrîner û endamên kîltayan veteranên rêzdar ên şerên me bûn.

Komeleya Perwerdeya Parastina Welat, di destpêkê de MPK ry û paşê komeleya hiqûqa giştî, di 14.12.1993an de hat damezrandin. Komeleyê li ser perwerdekirina yedekan li ser bingeha dilxwaziyê hûr bû. Bi xwe ez cara yekem di sala 1994an de beşdarî perwerdeya MPKê bûm, ku min di qursek bînosaziyê de li Ouluyê wekî perwerdekar kar kir. Ji wê demê ve ez di çalakiyên MPKê de cih digirim û hîn jî berdewam dikim. Perwerdeya yedekên Hêzên Parastinê ji bo min dema ez bûm 60 salî bi dawî bû. Lê mirov dikare piştî wê jî beşdarî çalakiyên MPKê bibe. Di destpêka salên 2000î de rewşa ewlehiya cîhanê aram bû û dewlet di rewşa aborî de di kêmtiyê de bû, maşqên dubarekirinê ji ber sedemên aboriyê nehatin organîzekirin. Rewşa ewlehiyê jî ji bo pêşxistina amadekiya parastinê metirsî nedihat dîtin. Di wê demê de MPK ji bo nûkirina zaniyarî û jêhatîbûn û meşqkirinê perwerde ji bo yedekan organîze kir. Ew ji bo rojane hiştina yedekan alîkariyêke mezin bû. Kîlta û rêxistinên din ên parastina welat çalakiyên perwerdeya dilxwazî ya yedekan di kursên MPKê de pêk anîn.

NÊRÎNA PISPORAN

Wekî din, di bernamêyên çalakîyên MPKê de tevî bernamêyên perwerdeya amadekiya leşkerî, perwerdeya amadekariyê (varautumiskoulutus) jî hat zêdekirin.

Perwerdeya amadekariyê li ser rewşên awarte yên civakê hûr dibe. Rewşên awarte dikarin ji ber sedemên xwezayî, bahoza an karesatên din ên xwezayî û encama rewşa şer çêbibin.

Amadekarî tê wateya misogerkirina şert û mercên xebata civakê û miqatebûna li xelkê sivîl.

Di perwerdeya amadekariyê de valakirina niştetcihan, ewlehiya peyda kirina enerjî û xwarinê, parastina lîstikê tenduristiyê û nexweşxaneyan û hwd. çalakîyên pêwîst tên meşq kirin.

Êrişa Rûsyayê li ser Ukraynayê nîşan da ku çalakî û amadekariyên weha bi rastî pêwîst in.

Di Pohjan Pioneerikilta ry de perwerdeya MPKê bi kelecana hat pêşwazî kirin. Me wekî kursên MPKê beşên cuda yên têkildarî beşa leşkerî pêk anîn, mîna astengkirin, paqijkirina mînan, bînosazî û avakirina stargehan, kursên taybet ên parastinê û avakirina pirdan. Di nav de, kîltayê li Bakurê Ostrobothnia, Kainuu û Laplandê di bin ala MPKê de 35 kursên pirdan pêk anîne. Ji bo cerdevanên sînor me li herêma sînorî 9 pird û ji bo şaredariyên cuda û çend pird jî ji bo komeleyên gundîyan ava kirine. Ez bixwe di 33 kursên pirdan de wekî rêveberê kursê an perwerdekar cih girtim. Bi giştî di van 32 salan de min di nêzîkî 200 kursên MPKê de kar kiriye. Min çalakîyên kîltayê û perwerdeya MPKê wekî parêzerê zanyariyên xwe û jêhatîbûnên yedekiyê bikêrhatî dît. Min karibû toreke berfireh a personelê hem li ser asta neteweyî û hem jî li ser asta navneteweyî ava bikim. Ew dewlemendiyeke mezin e!

TOR

Di bûyer û perwerdeyên kîltayê de mirov rastî hevalên welatparêz, xwedî giyanê parastina welat û hemfikir tê. Mirov hîs dike ku hobiyeke dike û karekî ku armanca wê heye encam dide.

WEKHEVÎ

Di çalakîyên kîltayê de, bêyî guhdan bi pileya sivîl an leşkerî, em hemû wekhev in. Ew taybetmendiyeke girîng a çalakîyên kîltayê ye.

XWECIHBÛN

Çalakîyên rêxistinê alîkariyê dikin û mosayîdeya xwecihbûnê dikin, ziman pêş dixînin û têkiliyên hevaltiyê di navbera neteweyên cuda de ava dikin. Di çalakîyên wan de tu hîs dikî ku tu parçeyek ji civaka welatê xwe yê nû yî.

BÎ XÊR WERIN

Ez çalakîyên kîltayê û yên MPKê ji bo we yên ku koçî Finlândiyê kirine pêşniyar dikim. Bi taybetî herkes dikare beşdarî perwerdeyên amadekariyê bibe.

Bî xêr werin nav çalakîyên me!

BÛYER

CARA YEKEM DI ROJA KÎLTAYÊN WELATÊN NORDÎK DE

MMVM ry li Eksjö ya Swêdê têkiliyên hevkarîya navneteweyî ava kirin.

MVM ry di navbera 9–13ê hezîranê de cara yekem beşdarî Roja Kîltayên Welatên Nordîk ango civîna kîltayên leşkerî yên Nordîk bû. Bûyera ku li Eksjö ya Swêdê hat organîzekirin, bûyera 40î bû. Nûneriya MVM ry rêveberê giştî Shaho Jaff û dilxwaza çalak a kîltayê Tatjana Jaff kirin.

Reşên hevkarîya kîltayên Nordîk vedigerin salên 1940î, û civîna yekem di sala 1948an de li Osloyê hat kirin.

Fînlanda di sala 1965an de li Fredrikstadê tevî bû, û civîna yekem ku li Fînlandayê hat organîzekirin di sala 1973an de li Hämeenlinna bû. Bûyer her du salan carekê bi dorê li Fînlanda, Swêd, Norwêç û Danîmarkayê tê lidarxistin.

Ji bo kîlta me ya ciwan, beşdarbûn derfeteke girîng bû ji bo nasîna rêxistinên ku demeke dirêj e dixebitin, veguhastina tecrubeyan û avakirina têkiliyên navneteweyî. Di heman demê de, me çalakiyên pirezimanî yên MVM ry û awayê vedixwazina kesên ku koç Fînlandayê kirine ji bo xebata ewlehiya dilxwazî nîşan da.

BERNAMEYA PIRALÎ YA PÊNC-ROJÎ

Di bernamê de merasim, pêşkêşiyên pisporan, serdan û nîşandana pratîkî hebun. Di roja vekirinê de meşek di nav bajarê darîn ê dîrokî yê Eksjö de û danîna tacê kulîlkan hat organîzekirin. Beşdaran her weha bi çalakiyên navenda pîsporiya teqemenî û dijî mînan a Swêdê SWEDECê re nas bûn.

Li qada meşqê ya Skillingarydê, nîşandana firîna balafira şer a JAS 39 Gripen hat şopandin û naskirin li ser çalakiyên paqijkirinê û hêzên parastina malê (Kodinturvajoukot) hat kirin. Li Ränneslättê çalakiyên pioneer, mîna keşf, kombûna kelean û alavên pirdan hatin nîşandan. Wekî din, pêşbirka guftekarîyê ya Nordîk û şîva pîrozbahiyê di bernamê de bûn.

Di nav kevneşopiyên civînê de Şûrê Nordîk heye, ku her carê radestî welatê malxêv ê paşin tê kirin. Ji bo rêzgirtina vê civîna salvegera 40î, madalyayeke taybet jî hat amadekirin.

“Vê rêwîtiyê bawerîya me xurt kir ku kîlta ciwan jî di hevkarîya Nordîk de cihê xwe heye. Ev beşdarbûna me ya yekem bû – lê bêguman ne ya dawîn e.”

“EV BEŞDARBÛNA ME YA YEKEM BÛ – LÊ BÊGUMAN NE YA DAWÎN E.”

Atmosfera rêwîtiyê di vîdeoyê de bi skankirina koda QR an jî li malpera me mvmry.fi bibîne!

DENGÊ JINAN

FÊRBÛN, BAWERÎ Û CIVAK

Kesê ku demeke dirêj e li Fînlandayê dijî jî dikare bibîne ku hîn pir tişt hene ku di derbarê civak, amadekarî û ewlehiya xwe de fêr bibe. Homa Valizadeh ji ber ku diwestiya baştir fêr bike ka di rewşên astengî û qeyranan de çawa tevdigere û çawa li malbata xwe xwedî derkeve, eleqedarî çalakiyên MVM ry bû. Ji bilî perwerdeyan, wê civakek dît ku lê dikare fêr bibe, bipirse û alîkariyê bike. Niha Homa gava din diavêje û li MVM ry dest bi tecrubeya kar (työkokeilu) dike.

ÇÎROKA HOMAYÊ: JI TIRSÊ BER BI ÇALAKÎ Û EWLEHIYÊ VE

Dema ku min di derbarê MVM ry de bihîst, ez tavilê eleqedar bûm. Min dît ku bi riya komeleyê re mirov dikare perwerdeyan bibîne ku di jiyana rojane de bi rastî bikêr tê. Wekî dayikek, ez dixwazim bizanim di dema qutbûna elektrîkê ya dirêj an rewşeke din a astengiyê de ez çawa tevdigerim. Wekî mînak, min nedizaniyê ku di gelek avahiyên bilind de stargehên sivîl hene. Bi xêra perwerdeyan, ez niha bêtir dizanim û xwe ewletir hîs dikim.

Ji bo min girîng e ku MVM bi gelek zimanan kar dike. Dema ku tişt bi awayekî ronî bi zimanê te yê xwerû an nas têne şirovekirin, fêrbûn hêsantir dibe û şermkirina pirsînê kêmtir dibe. Kurs di jiyana rojane ya asayî de jî jêhatîbûnê didin, xwebaweriyê zêde dikin û alîkarî dikin ku di rewşên zehf de bi aramî bête tevgerekirin. Di heman demê de, çalakiyên pirezimanî piştigiriya fêrbûna zimanê fînlandî dikin, ji ber ku têgehên girîng û peyvên vê qadê hêdî hêdî bi fînlandî jî nas dibin.

..... Homa Valizadeh

Lê yek ji tiştên herî girîng civak bû. Min hevalên nû girtin û min hîs kir ku ez di nav komê de me. Ez dixwazim xwe pêş bixim û bikêrhatî bim. Dema ku dêûbav xwe ewle hîs dike, zarok jî xwe ewle hîs dike.

WERIN TEVLÎ ÇALAKIYAN BIBIN!

Ma tu jî dixwazî jêhatîbûnên nû fêr bibî, ewlehiyê bi dest bixî û civakekê bibînî ku kes lê bi tenê nayê hiştin? Mirov dikare bêyî guhdan bi merc û paşxaneyê xwe ya kesane beşdarî çalakiyên MVM ry bibe.

BIBE ENDAMÊ MVM RY – TU GIRÎNG Î!

Rênîşandana tevlîbûnê di rûpela paşîn a kovara me de ye.

“

EZ JI DEHAN SALAN BÊTIR E LI FÎNLANDAYÊ DIJÎM. DÎSA JÎ EZ MATMAYÎ MAM KU MIN ÇIQAS TIŞTÊN NÛ BI RIYA MVM RY FÊR BÛN. YEK JI TIŞTÊN HERÎ GIRÎNG JI BO MIN CIVAK BÛ. TIŞTEKÎ XWEŞ E KU EM BI HEV RE TIŞTEKÎ BAŞ BIKIN.

”

BI EWLEHÎ BER BI DARISTANÊ VE

Bi amadekariyeke piçûk tu ji rewşên xetereyê dûr dîkevî.

Di havînê de gelek kes ji bo komkirina tû, kivark û geştê berê xwe didin xwezayê. Di daristaneke nas de jî mirov dikare wenda bibe, û germbûn dikare taqeta mirov kêm bike.

TECRUBE RÊ LI BER WENDABÛNÊ NAGIRE

Li gorî polisan, kesên tûçîrîf ku wenda dibin gelek caran di gera xwezayê de tecrubedar in. Lê belê tecrubeya dirêj dikare xwebaweriyeke zêde di behreya rêyabûnê û taqetê de bîne.

- Her dem ji nêzîkê xwe re bibêje ka tu ku derê diçî û tu plan dikî kengî vegeî.
- Pêşbîniya hewayê kontrol bike û rêya xwe pêşwext plan bike.

WISA LI XWE BIKE KU TU BÊTE DÎTIN

- Bi kêmanî cilûberg an parçeyekî bi rengê geş hilbijêre (mîna cakê, êlek an şapik). Cilên tarî di erdê de winda dibin, lê rengê geş di rewşên awarte de dîtina te leztir dike.
- Pêlavên saxlem bi kar bîne û çermê xwe bi mil û lingên dirêj biparêze. Cilûbergêkî parastina ji baran an bayê jî bi xwe re bibe.

BI KÊMANÎ VAN TIŞTAN DI TORA XWE DE BIXE:

- Têlefônê şarjîrî û banka hêzê (powerbank)
- Av û xwarina piçûk
- Dermanên xwe yên pêwîst
- Nexşeya kaxezi (an nexşeya bêinternet) û compas
- Ronahiya destan û pakêteke alîkariya yekem a piçûk
- Bincil û cilên li gorî hewayê

Bîr bîne: Tenê piştê xwe nedide têlefônê, ji ber ku tor li her derî xebat nake û dibe ku pîl bibe.

EGER TU WENDA BIBÎ – WISA BIKE:

- Biweste û aram bibe.
- Berdewam li ser windabûnê meşe.
- Cihê xwe ji nexşeyê an têlefônê kontrol bike.
- Tenê gava ku tu ji rêya xwe bi tevahî bawer bî vegere paş.
- Li cihê ku tê dîtina ewle bimîne da ku taqet û pîla xwe biparêzî.
- Zengê bide 112ê eger tu nikaribî bi ewlehî derkevî an pêdiviya te bi alîkariyê hebe.

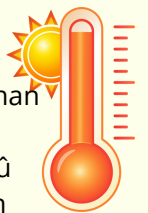
NÊZÎKÊN XWE JÎ BI BÎR BÎNE

Ji ber ku rêwîtiya wan a xwezayê dest pê bike, van şîretan bi nêzîkên xwe yên ciwan an temenmezin re jî binirxîne.

Bîranîneke piçûk berî derketinê dikare rê li ber rewşeke xetereyê bigire.

BÎRANÎNA KURT A GERMAHIYA ZÊDE

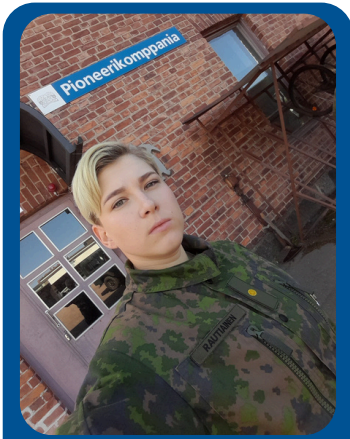
- Şapikên germê salane bi taybetî li ser temenmezinan bargiraniya germê çêdikin.
- Avê bi rêkûpêk vevixwe, serê xwe ji rojê biparêze û di saetên herî germ ên rojê de ji liv û tevgera giran dûr bisekine.
- Gêjbûn, serêşî, dilxirabûn, westandina zêde û tevlihevbûna mêşî dikarin nîşanên bargiraniya germê bin.
- Biçe cihê hênîk, bêhnê bide û avê vevixwe. Eger kesek tevlihev be an hişê wî kêm bibe, zengê bide 112ê.

Bi wêrekî berê xwe bide xwezayê – lê ne bêtî amadekariyê.

ÇÎROKA XEWNEKÊ, WÊREKIYÊ Û DERBASKIRINA SÎNORAN

DENGÊ CIWANAN

ASEPALVELUS ANTAA PALJON KOKEMUKSIA MITÄ SIVIILIELÄMÄSSÄ EI SAA.

Dema ku me di derbarê tecrubeyên Alisayê de bihîst, me zû fêhm kir ku ev ne çîrokeke asayî ya xizmetê ye.

Alisa di 10 saliya xwe de koçî Fînlendayê kir. Xewna ku ji zarokatîyê ve bi wê re ye, biryara parastina Fînlendayê, dudiliyên di derbarê paşxaneyê xwe de û rêya ji Cerdevaniya Sînora Kareliya Bakur ber bi Dibistana Efserên Yedek (RUK) ve çîrokeke zehf îlhamdayî ava dikin.

Em di vê hejmarê de beşa yekem a çîroka wê belav dikin. Meha bê em dê vê mijarê bi hevpeyvîneke vîdeoyî ya berfirehtir di torên civakî yên MVM ry de berdewam bikin.

Çi tu hantadan ku tu ji bo xizmeta leşkerî ya dilxwazî serlêdan bikî?

Xizmeta leşkerî ji piçûkatîyê ve xewna min bû. Hîn dema ez di baxçeyê zarokan de bûm, min cilên xizmetê yên birayê xwe yê mezin diceribandî û min xwe wekî leşker xeyal dikir. Dema ku ez koçî Fînlendayê bûm û min dibistan qedandin, min biryar da ku ev ew welat e ku ez dixwazim serxwebûna wî biparêzim. Ez li vir xwe ewle hîs dikim û ez dixwazim para xwe ji bo ewlehiya hevpar bidim. Piştî dibistana pîşeyî, min ji bo xizmeta dilxwazî ya jinan serlêdan kir.

Berî vexwendinê (kutsunnat), ez beşdarî kursa MPKê ya "Jêhatîbûnên bingeîn ên leşkerî ji bo jinan" bûm. Li wir min di pratîkê de dît ku xizmet çî daxwaz dike, ku vê yekê biryara min bêtir xurt kir. Tevî ku hin merivên min bertekên neyînî dan jî, min dua û xêra girîng ji dayik û kalê xwe girt. Min di havîna 2025an de di Cerdevaniya Sînora Kareliya Bakur de dest bi xizmetê kir.

Li xizmetê bûn çawa bû?

Destpêk pir bi kelecana û tirs bû. Min difikirî ka ez di nav komê de me, ka ez ê wekî xiyanekeke welatê xwe yê jidayikbûnê bêjim dîtin û yê din ê çawa bertek nîşanî paşxaneyê min bidin. Min di destpêkê de paşxaneyê xwe ji hevalên xwe yên xizmetê re negot ji ber ku ez ji hiştina li derve tirsiyam. Ez bi şevan şiyar dimam û gumana min ji biryara min hebû.

Lê belê dema ku min bîr anî ku ez çima hatime vir, hişê min aram bû. Ez li ser tiştên ku divê bihêne kirin hûr bûm. Di dema nûhatinê de barê fizîkî giran bû û di destpêkê de ez di warê fizîkî de li paş yê din bûm, lê min biryar da ku di dewsa êş û westandinê de li ser armancên xwe bifikirim.

Li ser sînora dîsîplînî hişk bû û kûrkirina hûrguliyên çalakî birêkûpêk kir. Ez ewqas bi çalakiyê re kelecana bûm ku heta min serê xwe ji bo merasîma sondxwarinê kur kir! Bîranîna herî baş meşa sînora ya zêdetirî 20 kîlometreyî li Ilomantsiyê bû. Dema piştî meşê me karibû hirçê zêrîn li ser bareta xwe bixin, hest bi awayekî bêbawer xweş bû.

Xizmeta leşkerî çî da te?

Ez fêhm bûm ku hestên xwe fêhm bikim, ez di warê giyanî de mezin bûm û di warê fizîkî de pêş ketim. Ez ji devera xwe ya aramiyê derketim û min sînora xwe guherandin. Îro ez pir baştir im û zehfîyên piçûk êdî min bêhêvî nakin. Ez bûm mezin. Ê ya herî baş jî, min bi dehan heval û bîranînan xweş bi dest xistin.

Te giyanê hevpar di dema xizmetê de çawa dît?

Di leşkeriyê de herkes li ser heman xetê ye. Rêz û hurmeteke pir mezin ji bo kesekî xwedî paşxaneyê koçberiyê ku diçe Fînlendayê biparêze tê nîşandan. Eger rewşên nexweş çêbibin, personelê daîmî bi lez alîkarî û piştgiyê dide.

Tu dixwazî di paşerojê de çî bikî?

Ez dixwazim di paşerojê de ji bo Hêzên Parastinê bixebitim – belkî di postekî sivil de.

Tu ê çî şîretan bidî ciwanên xwedî paşxaneyê koçberiyê ku li ser xizmetê difikirin?

Zaniyarî û karsaziya bes a zimanê fînlendî girîng e, û jêhatîbûna zimanê îngilîzî zêdehiyek baş e. Tirs bi te re nebe – helwesta te biryarê dide! Xizmeta leşkerî tecrubeyên yekane dide û alîkariyê dike ku tu bi civak û hişmendiya fînlendî re xwe biguncînî.

Alisa Rautiainen

ROJEV

POLÎSÊ SEXTE NIHA DIKARE DI BANGÊN VÎDEOYÎ DE JÎ DERKEVE HOLÊ

Xapandin şiklê xwe bi lez diguherînin. Berê polîsên sexte bi gelemperî bi rêya têlefônê nêzikî mirovan dibûn, lê niha tawanbar xizmetên banga vîdeoyî yên mîna Google Meet jî bi kar tînin. Agahiyên gelek bûyeran gihîştine polîsan ku lê bangker xwe wekî polîsê Fînlandayê nîşan daye. Têkilî bi taybetî li ser koçberên ku li Fînlandayê dijîn hatine hûrkirin.

Wêneya vîdeoyê dikare bibe sedem ku rewş bawerbar bête dîtin. Bangker dikare bi awayekî fermî derkeve holê, bi fînlandî an îngilîzî biaxe û îdîa bike ku mijareke girîng lêkolîn dike. Lê armanca rastîn ew e ku wergir di lez û bez û bin bandora tirsê de tevbigere.

Xapîner dikare îdîa bike ku hesabê bankê yê wergir dê bête girtin an ku ew di bin metirsiya girtin an dersînorkirinê de ye. Di heman demê de, ew dikare daxwaz bike ku karta daxistina drav, pasaport, nasname an belgeyê din ji kamerayê re bête nîşandan. Armanca komkirina agahiyên e ku dikarin ji bo dizîna drav an xirabkarîya nasnameyê bêtin bi kar anîn.

Xapîner dikare wekî saziyeke din a fermî jî derkeve holê

Tawanbar dikare wekî nûnerê bankê, Daîreya Koçberiyê (Maahanmuuttovirasto), Rêveberiya Bacan (Verohallinto) an saziyeke din a bawerbar derkeve holê. Têkilî dikare bi banga vîdeoyî, banga asayî, peyama nivîskî, e-peyaman an di sepana peyamnêriyê de bêtekirin.

Peyama xapînok dikare xuya bike ku ji xizmetên mîna Suomi.fi, OmaVero an OmaKanta tê. Lê belê lînkê di peyamê de dikare bibe sedem ku mirov biçe ser malpereke sexte ku ji aliyê tawanbaran ve hatibe çêkirin. Mirov divê her dem bi xwe bi rêya malper an sepana wê têkeve xizmeta fermî, ne ji lînkê di peyamê de.

**SAZIYA FERMÎ YA RASTÎN
DERFETÊ DIDE TE KU TU MIJARÊ
KONTROL BIKÎ.**

**XAPÎNER HEWL DIDE KU RÊ LI
BER SEKÎNÎN Û RAMANA TE
BIGIRE.**

EGER TU TÊKILIYÊK GUMANBAR BISTÎNÎ:

Bîr bîne ku polîs, bank an saziyeke din a fermî di banga vîdeoyî an peyamê de ji te daxwaz nake ku tu:

- Zanyariyên banka înternetê bide
- Karta daxistina drav an belgeya nasnameyê ji kamerayê re nîşan bide
- Kodan an şîfreyên piştrastkirinê bibêjî
- Drav veguhastî tiştê ku jê re "hesabê ewlehiyê" tê gotin
- Ji ber gefan bi lez tevbigere.

Têkiliyê bi dawî bîne. Agahiyên nede û lînkê di peyamê de veneke. Bixwe bi karanîna agahiyên têkiliyê yên fermî yên saziyê an bankê mijarê kontrol bike.

EGER TE BERÊ AGAHÎ DABIN:

- Eger te zanyariyên bankê dabîn, agahiyên karta daxistina drav nîşan dabîn an drav veguhastibin, tavilê bi banka xwe re têkeve têkiliyê. Bank dikare hewl bide ku dravdanan rawestîne û kart an zanyariyên di xetereyê de bigire.
- Piştî wê gilî û agahdarkirinê bide polîsan.
- Di derbarê vê hişyariyê de ji nêzikên xwe re jî bibêje, bi taybetî ji kesên ku hîn awayên xebata saziyên Fînlandayê baş nas nakin.

Gotar li ser bultena agahdarkirinê ya ku polîsan di 25.6.2026an de belav kiriye û hişyariyên din ên xapandinê yên polîs û Daîreya Koçberiyê hatine amadekirin.

FERHENG
EWLEHIYÊ

Peyvên girîng hîn bibe

Varautuminen
Amadekarî

Amadekarî ji bo astengî û qeyranên gengaz.

ESIM. Kotivara on osa arjen *varautumista*.Häiriötilanne
Rewşa
astengiyê

Rewşek ku jiyana rojane ya asayî an xizmetguzarî bi meyla asayî naxebite.

ESIM. Pitkä sähkökatko on *häiriötilanne*.Poikkeusolot
Rewşên awarte

Rewşeke civakî ya zehf girîng ku pêdivî bi tedbîrên taybet heye.

ESIM. Sota voi aiheuttaa *poikkeusolot*.Kotivara
Stoka malê ya
awarte

Xwarin, av û alavên ku li malê ji bo rewşên awarte têne parastin.

ESIM. *Kotivaraa* pitäisi olla vähintään 72 tunniksi.Väestönsuoja
Stargeha sivil

Stargehek ku mirovan ji madeyên xetere an bandora çekan diparêze.

ESIM. *Väestönsuoja* voi sijaita talon kellarissa.Viranomaisen
Saziya fermî

Saziya ku erka giştî bi cih tîne, mîna polis an saziya hawarçûnê.

ESIM. Häiriötilanteessa seuraa *viranomaisten* ohjeita.Hätänumero
Jimara awarte

Jimara 112, ku di rewşên awarte yê lezgîn de tê telfonkirin.

ESIM. Soita *hätänumeroon*, jos joku on vaarassa.Toimintakyky
Karîna çalakîyê

Karîna mirov a ji bo çalakî, biryardan û miqatebûna li xwe.

ESIM. Riittävä lepo auttaa säilyttämään *toimintakyvyn*.Palvaroitin
Amûra hişyariya
agir

Amûra mecbûrî ku bi deng hişyariya agirpêketinê dide.

ESIM. *Palvaroitin* toiminta pitää tarkistaa.Sammutuspeite
Şala vemirandina
agir

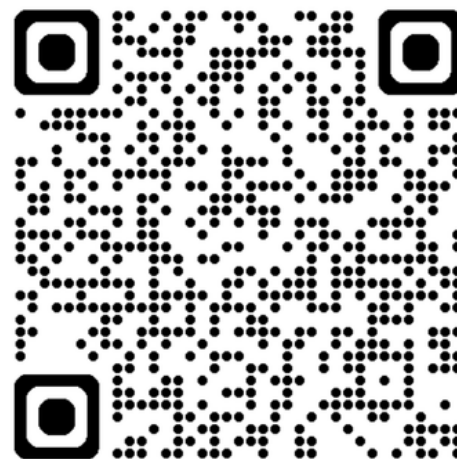
Şala neşewitî ji bo vemirandina agirên piçûk.

ESIM. *Sammutuspeite* sopii kattilapalon sammuttamiseen.Ewlehî ya her kesî
ye – **beşdar bibe!**

Wekî endam, tu ne tenê
beşdarî çalakiyan dibî, lê tu
dikarî fêr bibî, beşdar bibe
û bi yê din re
Fînlandiyeke ewletir ava
bikî.

Serlêdana endamtiyê bi şopandina
koda QR tije bike.

Zêdetir agahdarî:
toimisto@mvmry.fi
www.mvmry.fi

Kovara Kantama bi piştgiriya Weqfa
Alîkariya Parastina Niştimanî û Weqfa
Komeleyên Parastina Niştimanî tê
amadekirin.

Maanpuolustuksen
kannatussäätiö